

Lublin, 28 sierpnia 2026 r.

ZAWIADOMIENIE

o włączeniu karty ewidencyjnej do wojewódzkiej ewidencji zabytków

Działając na podstawie § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (tj. Dz. U. 2021 poz. 56) w zw. z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1292 ze zm.)

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

- zawiadamia o włączeniu do wojewódzkiej ewidencji zabytków karty ewidencyjnej, wykonanej dla zabytku nieruchomego: **kamiennego pomnika – obelisku**, zlokalizowanego na nieruchomości oznaczonej jako działka ewid. nr 241/2 w obrębie **Węgliska, gm. Modliborzyce, pow. janowski**

Uzasadnienie:

Przedmiotowy kamienny pomnik – obelisk został wzniesiony z piaskowca, na kamiennym fundamencie pierwotnie wśród pól jako - punkt graniczny. Forma, materiał oraz sposób opracowania pomnika, a także podobieństwo do pochodzących z XIX w. pomników sepulkralnych wskazują, że jego wzniesienie mogło mieć miejsce około połowy wieku XIX. Obiekt stanowi ważny element lokalnego krajobrazu kulturowego związanego z bliskim sąsiedztwem dawnych dóbr Wierzchowiska. Biorąc pod uwagę powyższe, pomnik-obelisk spełnia ustawowe kryteria definicji zabytku. Jego zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, naukową i artystyczną.

Pouczenie:

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa, a także zgodnie z art. 22 pkt 4 i 5 tejże ustawy, w gminnej ewidencji zabytków (prowadzonej przez organy samorządu terytorialnego w formie kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy) powinny być ujęte zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Natomiast zgodnie z § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem - o zamiarze włączenia karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków, o włączeniu tej karty, o sporządzeniu nowej karty ewidencyjnej zabytku, o zamiarze wyłączenia karty ewidencyjnej zabytku z wojewódzkiej ewidencji zabytków lub o wyłączeniu tej karty wojewódzki konserwator zabytków zawiadamia niezwłocznie

właściciela lub posiadacza zabytku albo nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która przestała być zabytkiem.

Zawiadomienie niniejsze zostaje umieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej WOUZ w Lublinie (<https://www.gov.pl/web/wuoz-w-lublinie/zawiadomienia-dotyczace-wojewodzkiej-ewidencji-zabytkow>).

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
dr Dariusz Kopciowski

Załącznik: - karta ewidencyjna

Otrzymują:

1. adresat - wg wykazu
2. a/a

Wojewódzki Urząd Ochrony
Zabytków w Lublinie
**KANCELARIA
WYŚLANO**

31-08-2026

Nr zał.
podpis

**KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO
NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW**

3. Miejscowość

WĘGLISKA

1. Nazwa

KAMIENNY POMNIK - OBELISK

2. Czas powstania

ok. poł. XIX W.

9. Materiały graficzne

Mapa z oznaczoną czerwoną strzałką lokalizacją zabytku

Fot. Widok na zabytek z drogi lokalnej od strony pd.-zach.

4. Adres (ulica, nr posesji)

przy lokalnej drodze łączącej msc.
Andrzejów-Węgliska, gm. Modliborzyce
obręb: Węgliska
dz. ewid. gruntów nr 241/2
(id. działki: 060506_5.0019.241/2)

5. Przynależność administracyjna

województwo
lubelskie
powiat
janowski
gmina
Modliborzyce

6. Współrzędne geograficzne

N: 50°47'25.95"
E: 22°26'43.84"

7. Użytkowanie obecne

oznaczenie miejsca

8. Stan zachowania

3 - dostateczny

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Pomnik w formie obelisku został wzniesiony z piaskowca, na kamiennym fundamencie. Podstawę stanowi wysoki wieloczołowy postument na rzucie kwadratu zakończony wydatnym, dekoracyjnym gzymsem. Ponad gzymsem część wieńcząca w formie zwężającego się ku obelisku tj. stożka na rzucie ośmioboku, podkreślona dodatkowo pionowymi żłobieniami. Szczyt opracowany dekoracyjnie w formie wielowarstwowej „czapy”. Forma, materiał oraz sposób opracowania pomnika, a także podobieństwo do pochodzących z XIX w. pomników sepulkralnych wskazują, że jego wzniesienie mogło mieć miejsce około połowy wieku XIX. Dane powyższe potwierdza oznaczenie lokalizacji obiektu na mapie Europy z XIX w. (ok. 1872 r. – mapa opublikowana na stronie <https://maps.arcenum.com>).

W ścianie postumentu od strony południowej znajduje się fragmentarycznie zachowany napis: „...undatur/...zef/...owski/ ... ipca” z datą 1914 - wyryty wtórnie. W zwieńczeniu od strony południowej został wtórnie umieszczony żeliwny krzyż (forma ludowa) z figurą Chrystusa Ukrzyżowanego.

Zagrożenia:

Struktura materiału z którego wykonano pomnik – piaskowiec, jest pokryty warstwą brudu i osadów atmosferycznych, zaciekami i nalotami organicznymi (mchy, porosty). W górnej części postumentu i na gzymsem widoczne ubytki - zniszczenia wskazują na ślady po ostrzale, które również osłabiły strukturę pomnika. Obiekt został usytuowany na południowym krańcu nieruchomości, na wyniesieniu terenu. Od strony zachodniej i południowej wyniesienie graniczy z pasem drogowym. Wcześniej była to droga śródpolna i nieutwardzona między msc. Andrzejów a Węgliska, która stanowiła dojazd do okolicznych pól. Obecnie jest to droga asfaltowa (od 2024 r.). Od strony zachodniej wyniesienie na którym jest usytuowany obiekt zostało „podcięte” i przechodzi w stromą skarpe, w której jest widoczny odsłonięty narożnik (południowo-zachodni) podstawy pomnika. Znajduje się w złym stanie zachowania - widoczne odspojenia i ubytki materiału stanowiące podstawę na której wzniesiono czworokątny wysoki cokół. Dalsze wypłukanie materiału spod tego narożnika może stanowić zagrożenie utraty stabilności pomnika.

Najpilniejsze postulaty konserwatorskie:

- wzmocnienie fundamentów w celu stabilizacji posadowienia pomnika - szczególnie w narożniku południowo-zachodnim,
- oczyszczenie piaskowca: usunięcie zabrudzeń i nalotów organicznych,
- uzupełnienie ubytków,
- wykonanie prac konserwatorskich, które wzmocnią jego strukturę, uczynią detal i istniejące napisy,
- prace przy oczyszczeniu otoczenia, związane z usunięciem wtórnej roślinności, która choć sukcesywnie wycinana stanowi zagrożenie posadowienia pomnika,
- wskazane dokładniejsze rozpoznanie historii obiektu, celem ustalenia fundatora zabytku.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr. Adrianna Stawinoga, 31.10.2025 r.

Adrianna Stawinoga